

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői s kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íróháza, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 1 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden íglatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alkuszertint. — Hirdetések folyótetnek a szerkesztőségben és Rómer és Kammer nyomdájában.

Brassó 1871, május 17-én.

A Kronstädter Zeitung 78-ik számában azon uri ember, a ki a Nemeré ellen írogatott, búcsuzik és ez a búcsuztató papi emberhez nagyon is méltó.

Ha az említett cikket valami elkorcsosult csángó írta volna, úgy hisszük, hogy nagyon megdorgálják vala, de reméljük, az illető uri ember telivér és egyik kiválasztottja a cultura népének: hanem azért Rector belőle még is csak bajjal lesz.

Hogy ki lehet a tisztelt cikk író ur, nem is gyanítjuk, ámbár a Kronstädterbe többször láttunk hasonló módorban írott dolgokat. Ha jól észleltük, nem régiben ugyan ezen „izébe“ mártott toll teve ki magáért az előlegezési egylet ügyében is, a mely most a szász nemzetet oly hathatósan védi. Nézetünk szerint a szász nemzet, ha csak ugyan meg volna támodva a cikk író urnál, külömb védőre is akadott volna. Hanem a cikk író urnak erős oldala lévén a piszkoló dá s, láthatólag nem sokat válogat a tárgyokban, hogy dicséretre méltó szenvedélyének eleget tehesen.

De ha cikk író ur arra számított, hogy piszkos módorával minket is arra az útra vezet, nagyon csalódott. Minket csak nevetésre gerjeszt illetlen tollával, de ne remélje, hogy abban az örömben részesül, hogy ma holnap azt mondhasa: „kend is — a velemmel együtt.“

Vagy talán azt remélte, hogy ha a Nemerét gyanúsítgatja és hibákat akar benne felfedezni, ez által minket ingerel, hogy mi is a szegény Kronstädternek a különböző időszakokban elkövetett bűneit kezdjük felszámítgatni? Csalódott, édes ur, mi az öreg

Kronstädter iránt a kit a megboldogult Schmidt Henrik bajtársa oly megfelelőleg jellemzett, sokkal több szájalommal viseltünk, és ha találkoznék is közöttünk vagy egy Hercules, de olyan bolond szagos munkára nem adná magát egyik is.

Ha pedig azt hitte, hogy mindjárt neki tiltunk és kezdjük a Nemeré mentegezni, akkor bogár után indult és bele is mászott, kicsi baba, mert mi épen önnel és ilyen idétlen gyanúsításokkal szemben egy általában nem érezzük arra felhiva magunkat. —

Mi részünkön nagyon óhajtánók, hogy az ön által írt cikket mentől nagyobb körben olvassák. Bácsika, a madarat és író a tolláról esmérük meg, és tudunk szerént önnek és imodorának értelmes emberekre furcsa hatása van.

Ha ön és az ön cikkei után önhöz hasonló egyeniségek indulnak, isten neki, a társaság önhöz méltó leendő. Ily fajta egyeniségek jóindulatára, mint már mondók, semmi szükségünk, sőt nagyon is megtisztelve érezzük magunkat, azok rosz akarata által. —

Az ön bujtogatása alkalmasint keveset fog használni, ha ön az eddigieknél becsületesebb érveket nem tud felhozni.

A mi a legérzékenyebb dolog volna, hogy az úgy nevezett szász nemzeti vagyonyból a mi iskolánk is óhajtának részesülni, egy tulélt szempont, mert el van esmerve, hogy az a vagyon a királyfól bár mily eredetű és ajku lakojinak közös tulajdona.

A Szelistye, Talmács s. a. t. községek ügyeiben hozandó törvényeket illetőleg pedig higgye meg, különben ha nem hiszi sem bánjuk, sem a kormány sem pedig az

országgyűlés nem vezettetik sem rokon sem ellenszenv, hanem csupán csak az igazság által, és így az ön gyanúsításai e tekintetben is vissza térnek büdös forrásukra.

Szegény szász nemzet, milyen legények akarnak veled martir veszély komédiát játszani. Ha ezeknél a idejen külömb harangozókat nem kapsz, osztán hegedült Szent David!

A szász nemzetnek nem azok ellenségei a kik a korszellemmel által parancsolt principiumok mellett küzdenek, hanem azok a kik azt saját céljaik elérésére felhasználják.

Magyar képviselőház.

F. h. 12-én napirenden volt:

A központi bizottság jelentésének tárgyalása az első foly. törvényszékek s járásbírók életbeléptetéséről szóló tv.-javaslat tárgyában.

E jelentést mult számunkban közöltük.

Tisza Kálmán: Nem fogadja el a központi bizottság javaslatát, de szükségesnek tartja, e jelentést még közelebről megvilágítani; míg az első §-a miniszterre bizza a székhely meghatározását, a 4. § jogot ad neki, újabb akadályok fölmerülésével, azt ott is fölfüggeszteni, a hová már bíróságot rendelt, s így módot ad, ezután is egyes vidékeket „markában tartani.“ Ezenkívül a központi bizottság javaslata a miniszterre bizza, hol legyenek bányatörvényszékek és hol sajtóbírók, tehát egy alkotmányos ország hatalmának első garanciáját, a sajtószabadságot, a miniszteri szeszélyre bizza. Erre nincs példa alkotmányos államok történetében. Szólt nem akarván a többség alkotmányos érületét kétségbe vonni, ez eljárást csak úgy bírja érteni, hogy az, feltéven pártja népszerűségét, azt gondolja: bizuk inkább a miniszterre; ha az országban nagy lesz az elégedetlenség, azt eldobjuk és a párt népszerűsége megmarad.

Pedig van anyi józan esze a népnek, hogy meg fogja azt is kérdezni, ki hatalmazta föl a minisztert és akkor a kötelességét mulasztott képviselőre jobban fog haragudni, mint a miniszterre.

TÁRCSA.

Poroszország létre jövele és terjeszkedése.

(Történelmi correpetitívó.)

írta a Denevér.

(Folytatás.)

János Zsigmond halála után György Vilmos lett az egyesült „Brandenburg-Poroszország“ fejedelmé 1610. évben; — ő sokkalta gyöngébb volt, hogysen a harminez éves háboru viszontagság teljes korszakában az államot történelmi hivatásához képest kormányozhatta volna, mert Poroszország valóban hivatra volt a protestans vallási szabadság érdekében erejét kifejteni; hanem az ellenkező történt, mert minisztere a császári és osztrák érdekekben működő katholicus „Schwarzenberg Ádám gróf“ által vezetve, országa vallása és népei érdekeivel ellenkező irányt segített elő.

Brandenburg a svédkirály „Gustáv Adolfnak“ ott megérkeztekor ugyan a protestánsok mellé állott, de 1637-ben a brandenburgi hadak protestans létükre, a császár és katholicus vallás védelmére eugdelmességet és hivséget esküdni köteleztettek.

A háboru váltig poroszterületet érintvén, a két hadviselő párt zsoldosai felváltva prédálták és pusztították az országot, sanyargatták a szegény, gyáva fejedelme által nem védett népet annyira, hogy éhség és ragályos nyavalyák, a háborúk hí követői majdan beköszöntvén, a kijjetlen pusztává vált or-

szágot még inkább meg néptelenítették, — és Poroszország tekintélyes terjedelme daczára, belviszonyai ziláltsága nyomán, minden tekintélyt nélkülözött volt akkor, midőn 1640. évben „Frigyes Vilmos, a nagyválasztó fejedelem“ címet kiérdemelt, lépett a kormányra.

„Frigyes Vilmos“ vetette meg alapját azon erőnek, mely képesítette utódját Poroszországot királysággá emelhetni, ő vetette meg alapját Poroszország mai korunkban is oly sikerrel vitt politikai hagyományának, — nem lesz tehát érdektelen, ha ezen fejedelemnél hosszabban mulatunk, történelmük az kissé a szives olvasó türelmének rovására is.

„Frigyes Vilmos“ 1720-ban született, tehát 20 éves volt midőn a kormányra jutván Schwarzenberget rögtön elbocsátotta, — minek következtében utóbbi 1641-ben meg is halt. —

A pusztító vallási háboru még nem érte végét, de Frigyes Vilmos oly állást foglalt, hogy a hadakozó feleket országaitól távol tarthatta és egy félhez se csatlakozván, hideg vérrrel nézte protestans hitsorsosai lemészároltatását, — mert családjának jövője úgy kívánta. — Absolut kormányt, de egyszerűsind új szabályozott állam gazdaságot létesítvén, azon Ausztriától függésből, melybe, Schwarzenberg az országot bonyolította, kibontakozott.

Továbbá a vestphali bekekötésnél Poroszország szavazatának tekintélyt szerezvén „Belső-Pomerania“ (hinter Pommern) egy részét a Schwédektől vissza nyerte, azonkívül „Halberstadt, Minden, Kamin és Magdeburg püspökségek területeit“ Brandenburghoz csatolta, mely tartomány ezen gyarapodás nyomán a közép Elbe vonalon nevezetes állást nyert.

Midőn 1655-ben a Svédtrónra vágyó „zweibrükeni Károly, Gustáv és János Kázmér lengyelkirály“ közt a svéd örökösödési háboru kiütt, kény-

telenítette látta magát Frigyes Vilmos 1656-ban Svédország felsőbbségét, Poroszország fölött szinleg elismerni, és ezen a lengyelek ellen győzelmesen viselt hadjáratnak azon következménye lett, hogy Poroszország souverenitása az utóbb irt év November havában Laibauban elismertett és az „emerlandi püspökség“ területe hadi kárpótlással Poroszországhoz csatoltatott.

Miután „Frigyes Vilmos“ a fennebbi célt a svéd szövetség által elérte, ezen bizton számító ravasz fejedelem szövetségeseitől elváltva 1657. September 19-én Welauban a lengyelekkel békét kötött, s nekik „Emerlandot“ kibocsátván, 1660. évben az Olivában kötött békesség alkalmával Poroszország önálló hatalmi állását általános elismertette és biztosította.

1663-ban a rendek uralkodójuk absolut hatalma és folytonos hadviselése ellen szót emelvén, Frigyes Vilmos némi alkotmányos külsejű ígéretekett tett, de azokat soha se teljesítette.

1666-ban a jülich-i örökösödési vitát végleg befejezvén és XIV. Lajos francia király frigyét vissza utasítván, Auszriával és Spanyolországgal szövetségelt a franciák ellen, minek folytán a franciákkal szövetséges svédek Brandenburgba betörvén, Frigyes Vilmos előjükbe sietett és őket 1675 Junius 18-án Felhbellinnél (5000 porossal 11.000 svédde szembe) megverte, és „Schvéd Pomeraniát“ elfoglalta, mit azonban vissza adni kénytelenített. — 1679-ben a Poroszországba hatolt svédekett kiüzte, azonban kénytelen volt az azon év Junius havában „St. Germain en Laye-ban“ létre jött békességbe, mely neki „Schvéd-Pomerania egy részét és 800.000 tallér hadi kárpótlást biztosított, beleegyezni.

(Folytatása következik.)

Szólo végül a ház alkotmányos érületére apellál, hogy ne adja példáját egy diktatori hatalom megalapításának békés időkben. Ne mondassák, hogy a nemzet, mikor annyi küzdelem után saját dolgairól törvényhozásilag intézkedik, mint kiskorú, öntehetetlen, maga is a miniszteri teljhatalom szárnyai alá buvik. Hogy nem erőszak kényszerít, az nem teszi jobbá a dolgot: nemzet, mely erőszak nélkül teszi ezt, meggyalázta magát!

Hogy ez ne történéjék, ajánlja a háznak az indítványt, melyet ezennel bead.

Majláth István jegyző olvassa Tisza Kálmán indítványát.

Ellenindítvány a közp. bizottság 729-ik jelentéséhez.

Tekintettel arra, hogy a közp. bizottságnak az első folyamodású kir. t. székek és járásbírók életbeléptetéséről szóló tv.-javaslata nem módosítása a 25-ös bizottság által benyújtott tv.-javaslatnak, hanem egy attól legfontosabb alapelveiben eltérő indítvány;

tekintettel arra, hogy ezen indítvány magával a t.-hozásnak eddig létrejött megállapodásával ellentételek, a mennyiben eltérőleg attól az első folyamodású kir. tv. székek és járásbírók székhelyeinek megállapítását a miniszterre bízni kívánja;

tekintettel arra, hogy a miniszteriumnak ily széles körű, az igazságszolgáltatásnak első fokozatára berendezését magában foglaló, az ország eddigi területi beosztásának a miniszter tetszése szerint megváltoztatását lehetővé tevő meghatalmazást adni, magával az alkotmányosság fogalmával ellentételek;

tekintettel arra, hogy ezen indítvány magával a körülmény, hogy a miniszterium által megállapított székhelyek- és területköröknek a szervezés befejezte utáni beczikkelyezése elrendeltetni kívánatik, mi nem tesz egyebet, mint azt, hogy az országgyűlés előre lekötöti magát törvénybe ígatni azt, a mit a miniszter jónak látott;

végre tekintettel arra, hogy ezen intézkedés, daczára a kilátásba helyezett jövődöbeli kijavítás lehetőségének, az ország minden részeiben a legnagyobb nyugtalanságot fogja előidézni indítványozom,

hogy ellenkezőleg a közp. bizottság indítványával, méltóztassék a t. képv. ház az első folyomódású kir. törvényszékek és járásbírók székhelyei tárgyában általánosságban a részletes vita alapjául a 25-ös bizottság által bemutatott eredeti szerkezetet fogadni el, annak részletes tárgyalásához utasítván a Hajdu Ignác képv. ur által az első folyamodású kir. törv.-székek rendezéséről szóló tv.-javaslat 19-ik § után beigétni kívánt, de tárgyalás végett mostanra utalt módosítvány fölötti hazatalát.

Hodossy Imre közp. biz. előadó a közp. bizottság és Tisza Kálmán indítványa hözt abban látja az eltérést, hogy míg a 25-ös bizottság a provizóriumot a törvényhozás által akarja részleteiben is megállapíttatni, addig a központi bizottság azt a kormányra bizza. Ajánlja a központi bizottság javaslatát.

A kérdés föltövéseknél rövid vita keletkezett, s végre is elnök következőleg tette föl: Elfogadják-e a ház központi bizottság javaslatát általánosságban részletes tárgyalás alapjául? Igen vagy nem?

A szavazás — 20 tag kívánatára — név szerint történik.

Szóll Kálmán olvassa a szavazás eredményét, mely szerint 402 igazolt képviselő közül „igen“-nel szavazott 188, „nem“-mel 129, távol volt 85, elnök nem szavazott. — Eszerint a központi bizottság által ajánlott szerkezet 59 szótöbbséggel a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatik. Következik a részletes tárgyalás.

V i d é k.

Az olt-mellől 1871. Május 12-én.

Azt minden ágostai hitv. felekezeti társunk tudja, hogy az öszntödíj alap bizonyos ünnepi adakozásokból, különösen reformáció ünnepén begyűlt krajcárokból szerveztetett évek és évek lefolyása alatt, és ahhoz járul még egy bizonyos része azon 16.000 forintnyi állam segélynek, melyben az erdélyi ágostai hitvallásuak egyháza évtized óta részesül.

Az adakozásokhoz mi magyar lutheranusok is, „de csak ez ideig“ járultunk, az állam segély bizonyos quótája pedig minket éppen úgy illet, mint minden felekezeti társat, persze megjegyzendő a protestans vallásfelekezetekben elvileg hogy nincsenek privilegialtak, ámbár a tapasztalás tanítja, hogy egy bizonyos elsősorosodott kaszt magának privilegiumokat usurpált.

Az 1871. April 18-án N.-Szebenben tartott consistorialis gyűlésből 579. sz. a. kelt határozvány folytán, 75 dekáni sz. a. közzé tett pályázati hirdetményből azt vesszük ki, hogy csak oly ifjak pályázhatnak az évi 600 frtban megállapított két ösz-

tön díjra, kik tan és egyházi pályára készülendők, legalább már két és fél évet egy akademián töltve, a „német birodalom“ vagy „nem német külföld“ egyik academiáján szándékoznak tanulmányaikat befejezni.

Melyek az a nem német külföld? —

Az oroszbirodalom, törökország, a dunafejedelemségek, Spanyolország, Olaszország, Franciaország, Scandinavia, Dania, Svajc, Belgium, meg talán Észak-America vagy más Európán kívüli államok.

Azt tudjuk, hogy Szent-Péterváron, Moskvában, Stambulban, Bukarestben, Kragujeváczon, Romában és Sevillában etc. etc. magát lutheranus pap nem képezheti, és így tehát csak ott kell megállapodnunk, hogy a pályázni kívánók csak is a német birodalomra szorítkozhatnak. — De egy magyar lutheranus se képes régebbi nem privilegizált állása folytáni korlátolt anyagi helyzete miatt fiát a német academiákra a megkívántató két és fél év előleges riskirozására fel küldeni, — riskirozására mondjuk, mert azután még kérdés marad, vajjon a magyar növendék megnyerheti e egyikét a két stipendium közül? —

Hát aztán a mi magyar protestans ifjaink a német birodalomban kényszerüljenek magukat papjainká képezni? — ott hol pietismus, orthodoxia, vallásos téren való veszteglés, burschentum és junkerthum uralg? — honnan azon szép honboldogító eszméket hozzák magukkal, melyeket lutheranus papjaink nagy része oly híven terjeszteni törekszik? — Vagy a nagyon tiszteletes consistorium azon pénz alapból, melyben nekünk is van részünk, germanisálló tökélet akar csinálni? —

Jól kiszámított fogása a tiszteletes uraknak az az „oder des nicht deutschen Auslandes“ öt szavacska, ezzel akarták jól elpalástolni azt, mit tulajdonképpen elérni óhajtanak.

Ezennel tehát kinyilatkoztatjuk, hogy ezidőtől fogva a Landeskirche alapjai gyarapítására többé nem járulunk, sőt hogy azon út melyen mi előre haladni kívánunk az önkétől tisztelt consistorialis cardinalis urak merőben divergál, — annyira divergál, hogy ma holnap többé nem is találkozhatunk.

Több esángó-magyar lutheranus.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Nemere“ 36-ik számát olvasva: „Vidék“ cím alatt egy cikk tünt szemembe, mely hát épen rólam szól. — Mi a maró? gondolám magamban. Hát a biz a: hogy K. L. annyira megbotránkozott azon, hogy én April 30-án az iskolás gyermekekkel examentet adattam, hogy nem állhatta meg, hogy a „Nemere“ olvasó kösönsége előtt el ne kiáltssa magát. —

Baj no! nagy baj; mert Jézus azt mondja: „Vae mundo a scandalis“! De miért jött K. L. az examentre? hisz nem hívtá senki. Én sajnálom, hogy miattam megbotránkozott, de már megtörtént, s így mást nem tehetek, mint hogy az Irás szavaival mondjam neki: „ha a szemed megbotránkozott téged, vájld ki azt.“

Kérdésére: „mellyik az a törvény, mely a szentiványi népiskolának kiváltságot ad, hogy az iskolai évet egy hóval előbb végezzék?“ felelni ugyan nem tartoznám, miután K. L.-nek nincs joga engemet eljárásomért kérdőre vonni; de még is — hogy töprenkedését megszüntessem — felelek neki, mondván: a „szükség!“ melyről a közmondás is azt tartja, hogy törvényt ront; mert akár hiszi K. L. akár nem: „minden örendelkezési jogom“ daczára sem bírtam ráerőszakolni a tanoncokkákat, hogy tovább is iskolába járjanak; úgy hogy ha April 30-án examentet nem adatok velők, később nem lett volna kikkel adassak.

Azon is panaszkodik K. L., hogy „a nevelés ügy haladásának két gátját t. i. „a felekezeti féltékenység, és az erőszakos örendelkezési jog gátját“ lerombolni, nem tudja. Az igaz, hogy ez egy kissé bajosabb dolog, mint egy töltéssel két kutyát löni, mert K. L. „a testvéri ragaszkodás erejével“ úgy szeretné lerombolni a felekezeti féltékenységet gátját, hogy aztán az egész víz az ök malmukra menjen; ebbe pedig mi — bár mennyire gyötörje is a szomorúság K. L. érzékeny szívét, nem egyezhetünk bele, mert aztán mi hol örlünk?

„Az ország által hozott, s már szentesített iskola-törvény elébe az erőszakos örendelkezés“ csak K. L. vérmes képzelődése szerint — állít gátat; mert mi nem hogy ellene, de szerinte is hiába rendelkezünk, másoktól függvén azoknak végrehajtása, — s így saját koponyáját kellene betörni K. L.-nek, hogy ezen gát leromboltassék.

A laborfalvi bírának írt leveletem (csak czedula volt) mind az időre, mind a szavakra nézve, hivatlanul idézi K. L. Lelke rajta!

A mi „kellemetlen helyzetét illeti, melybe eljárásom folytán hozatott: viselje el csendesén, lelki ismeretének édes megnyugtatózásában; legyen — mint

szilárd férfihöz illik — erős kitartással, — hintse, szórja gazdag szellemi aknájának minden arany és ezüstnél drágább kincseit, nem véve számba „a nép azon részének, mely még ez idő szerént az anyagi fillért a szellemi kincsénél többre becsüli, kárhóztatását. Így lesz aztán K. L. ember a gátakon, a népnevelés gátjain, melyek közül — mint cikke végén óhajta: „egyiknek fennállása, másiknak lerombolása volna szükséges.“

Rajta csak! rontson, bontson, építsen! tölem zakatolhat éjjel nappal én működésére ügyet sem vetek. —
K a n a b e E n d r e,
szentiványi plebános.

Csik-Somlyó, 1871. Május 15-én.

Zakarjás István urtól, ki jelenleg a Balánbánya csödtömögének választott gondnoka, ezen a nevezett bányán végzett hivatalos eljárásomból haza jöve közben hallottam, hogy Brassóban „négy kitünő jogász“ az ő felhívására fontolás és bírálat alá vette több a bánya területén végzett oda vonatkozó hivatalos eljárásunkat, azok felett miután a diagnosist megkészítették orvos szerekről is gondoskodtak.

Mint mondá nevezett ur a jelesek által törvényszékünk kemény bírálat alá vétetvén, eljárásaink rosszalattva, részrehajlással is vádoltattunk.

Én mint a csikszéki törvényszéknél, ezen ügyek eladója s az eljárásokra már többször kiküldött biztos, hivatalba értem magamot nevezett „kitünő jeles“ uraknak rosszaló nyilatkozatát, ha az valóban tétetett vissza utasítani, megjegyezvén egyszersmind, hogy bármely ügy feletti bírálat csak az ügy teljes ismerete után állhat meg, nem pedig egy érdekelt külföldben is „szakismeretekkel nem bíró“ egyén saját felfogása szerint tett és a más fél által fel nem világozott eladásból merített hallomás után.

Mint mondá Z. ur eljárásainkat a „jelesekkel“ közösen nyilvános térre szándékoznak vinni. Tegyük csak a ki nem számított hatást és vissza hatást végeredményében magukan kívül másnak ne tulajdonítsák.

Ha Z. ur nyilatkozata szerint az ügy effectuálva lesz, az inerminalt eljárásokról részletesen tesz felvilágoztatásokat.

S z a b ó L a j o s,
törv. bíró.

Hétfalu, 1871. Május 17-ike.

Egy meglehetősen régi okmány nyomára akadunk a mely így hangzik: Salutum!

A felettebb és módónkül való égettbor főzést károsnak tapasztalván lenni a magistrátus, melyre nézve a közönséges jónak fenntartása végett kívánta és szükségesnek ítélte mind a hétfaluban mind pedig a más szabab helységeken az égettbor főző üztöket bizonyos számra restringálni és circumscribálni, a mely szerint az egész Districtusban 204 égettbor főző tisztél több meg nem engedtetik, ezen számba Computálván mind külső s mind belső renden levőket, a kik is a Város, Passusokan és falukon levő Kortsomákat égettborral eltarthatják.

2. A város Jozsáfgaluba a provizorok szorgalmatosan reá vigyázzanak és a taxa regestruma szerént a mint a gazdák következőnek a kik tudni illik, eddig is az égettbor főzték minden fél hónapban felválttassák s oly formán a jó rendet mindenik faluban observálttassák.

3. A belső személyek és falusitisztek, a kik eddig az égettbor szabadon főzték azok is ennek utánna mint a más falusiak a magok rendiben főzék, hogy a megállított szám 204 megmaradjon.

4. Hogy ezen jó rendelés annál jobban observálttassék, a provizorok az égettborfőző, üstfedeleket szedjék el, és usque 15. October a Hétfaluban, az Udvarházaknál rakassanak le.

5. Melyre nézve publikáltatik, hogy senki igen sok rőzset bé ne szedjen, hogy kárt ne valljon.

6. Hogy ha valaki ezen rendelést által hágná, az oly ember megtapasztaltatván ft. 12 bírságba esik, a mely bírságnak harmad része annak ígértetik a ki ezen rendelésnek által hágójját megjelenti.

7. Mind azoknak, a kik égettbor főznek, szabad nem lészen az égettbor provizorátus hírével, onnan is csak oly formán engedtetik meg, ha a város közönséges koresomáin elegendő égettbor lészen, és a kik égettbor akarnak kivinni, nyomtatott szabad czedulájok fog lenni: mivel másként, a kik megtapasztaltatnak, az égettborokat confiscálják. Hogy pedig az ilyenekre jobb vigyázás legyen.

8. A ki adandó czedulákat kimenő uttyokban a Vledéni bíró, a kinck ez eránt ponoceslat adatott, bé fogja szedni és hónapoként az égettbor provizorátusnak, a mely a maga protocullumába fel fogja notálni, bé adja. Továbbá:

9. Hogy ezen rendelésünket senki által ne hágja, tilalmaztatik, hogy senki más uton az égettborát a districtusból kine vigye, hanem csak Vledé-

nyen által, mivel más uton megtapasztaltatván, az égettora az olyan embernek confiscáltatik.

10. Egy szóval tilalmaztatik, hogy senki semmi uton s módon égettborát különös személyeknek el ne adja, hanem csak a város és más közönséges korcsomára sub poena ft. 12. A melly bírságból, a harmad részt a megjelentőnek ígértetnek, minden személy valogatásnékül.

11. Hogy pedig senkinek a családságra módja nelgyen, keményen parancsoltatik, hogy minden ember jó és tiszta égettborot főzzön, mert az alá való égettbor sohozá bé nem vétetetik, sem pedig a kivívés végett czédula nem adatik, és a ki ily formán kárt fog vallani magának tulajdonítsa.

12. „Ennek utánna mindenik faluban a város számára korcsoma fog tartatni, a hová is kiki maga égettborát, a mikor kívántatik, bé adhatja a provisorok assignatiójuk mellett, ugy mind azon által, hogy drágábban a falukon bé ne adják, mint a városban. —

13. Hogyha valakinek készen égettborra léssen töstént s hová hamarabb a városba az égettbor provisorátusnak bé hozhatja és oda bé adhattja. Signatum. Brassó die 8-án October anno 1764. *)

Magistratus Coronensis.

Ezen okmányból kivehető, hogy a Hétfaluban jó elején behozatott a pálinkafőzés megszorítása, valamint az is, hogy mikor tette ott a város a korcsomárlást regálévá.

Hétfalusi emberek.

Külföld.

Francia ügyek.

Pouyer-Quertier Mainz-ból következő sürgönyt küldött: „A Francia- és Németország közti kereskedelmi szerződés meg van szüntetve: kölcsönösen a többi leginkább kedvezményezett nemzetekre nézve érvényes tarifák alkalmaztatnak. Németország megvásárolja a francia keleti vasutnak az átengedett területrészekben fekvő szakaszait, azon föltétel alatt, hogy Németország a thionville-luxemburg-i vonalnak is birtokába lép. A keleti-vasut, szabad választása szerint, megtarthatja a st. louis-bes-el vonalat, vagy 2 milliónyi fizetést fogadhat el. Franciaország megtartja a kereskedelmi szabadságot. A hadi foglyok lehető leghamarább visszatérnek.“

Ma haditanás tartatott Dombroweki elnöklete alatt, melyben Cecilia, Dombrowski és Wroblewski voltak jelen.

A „Reveil“ megezőfolja a „Vengeur“ azon közlését, mintha Rossel és Girardin Versailles-ba mentek volna. Szerinte Rossel Páris kapui előtt van, s folyvást kész, a forradalomnak szolgálni“

Az Algirből érkezett tudósítások kedvezőbben hangzanak. A május 6-iki harcban a fölkelés feje, Khediv-Mokrani megöletett, mire a harc tüstént megszűnt.

A párisi jóléti bizottság egy kiáltványa tudatja, hogy felfedezte az árulást, mely pénzen megvásárolva az ellenség kezébe adta Issyt és egy kaput is annak kezére akart játszani. A legtöbb vétkes már el van fogva. Egy haditörvényszék szakadatlanul ülészik.

A francia municipális választások az északi, keleti és nyugati departementokban monarchikus irányban ütöttek ki. Kivételt képeznek az iparkörültek s a nagyobb városok. A déli departementokban a választások köztársaságiak. Több mint harmadrésze a népességnek a választási actusban nem vett részt.

ANGOL ÜGYEK.

Az alsóház f. hó 9-ki ülésében Mioll az angol államegyház megszüntetésére vonatkozólag a következő határozati javaslatot terjeszti elő: Czélszerit lenne az irlandi állam-egyház megszüntetése által fölvatott politikát, mihelyt ez gyakorlatilag létesíthető, az egyesült királyságban törvény által megállapított többi egyházra is alkalmazni.“

NÉMET ÜGYEK.

Berlinben, az Elsass és Lotharingia bekebelezését tárgyaló bizottmány 11-én este hosszas vita után bevégző ezen törvényjavaslat tárgyalását. A 3. § most következőleg hangzik: „Az államhatalmat Elsass- és Lotharingiában a császár gyakorolja. A birodalmi alkotmány behozataláig az egész törvényhozási jog a császárt s a szövetségtanácsot illeti az. A birodalmi kancellár veszi át a felelősséget a császár rendeletei- és intézkedéseiért.“ Végül Lumburg azon indítványa, mely szerint a provisoriumnak 1873. január 1-ig kell tartania, helybenhagyatik, s erre az egész törvény 20 szavazattal 8 ellen elfogadtatik.

A birodalmi gyűlés 12-iki ülésében herczeg Bismarck a következő közlést tette: „A békeelőzetek

megkötésekor azon remény létezett, hogy a munkálatok négy-hat hét alatt be fognak végeztetni; mivel arra számítottunk, hogy a francia kormány Franciaországban kétségbe nem vont uralmat fog élvezni. E remény nem teljesült.

A francia kormány most már azon helyzetben van, hogy legjobban teljesítheti a francia népnek a béke helyreállítására iránti óhaját. Kétségkívül még utólagos végrehajtási határozatok lesznek szükségessé; azonban a végleges béke el van érve, s a fizetési határidők meg vannak rövidítve. Az első félmilliárd Páris bevétele után 30 nap alatt fog kifizetelni. A fizetési eszközökre nézve meg van állapítva, hogy csupán ércpénz vagy biztos bankok (angol, németalföldi, porosz, belga bankok) jegyei vagy első osztályu váltók fogadtatnak el. A második ezer milliónyi fizetésnek ezen év folytatában december végeig kell történnie. Csak ekkor leszünk mi kötelesek Páris erődtényeit odahagyni.

A negyedik fél milliárd jövő évi május 1-ig fog kifizetetni A három utolsó milliárdot illetőleg az előzetes béke határozatai fennmaradnak, s az 1874. márczius 1-éig teljesen lefizetendő.

A francia kormány reméli, hogy e kívánalmaknak eleget tehetend. Nehézségekkel járt a kereskedelmi viszonyok kérdése. A francia kormány föl akarja bontani a kereskedelmi szerződést, s ugy látszik, ettől a vámbevételek emelkedését várja.

A határszabályzási kérdésre vonatkozólag elhatározatott, hogy ezen kifejezés, „Belfort rayanja“ ne technikai értelemben vétessék, hanem az négy-öt kilométernyire terjesztetett ki.

Bismarck így végzi beszédét: „Ugy hiszem, eléretett az, a mit Franciaországtól észszerűen kívánhatunk; határainkat biztosítottuk, valamint a hadikártérítés kifizetését is, a mennyire emberei viszonyok szerint lehetséges. Még továbbmenő követelések nagyobb áldozatokat kívántak volna meg. Én bízom benne, hogy a francia kormánynak szándéka a szerződést végrehajtani, s hogy erre annak elegendő ereje leend. Azon állításban, hogy a hadisarcz tetemessége elő nem teremthető, a francia pénzügyminister nem osztozik. Remélem, hogy a béke tartós és áldásos leend, s hogy hosszas időre nem leend szükségünk azon biztosítékra, melyet magunknak megszereztünk, hogy megújított támadások ellen biztosítva legyünk.“

KELETI ÜGYEK.

Mint Smyrnából 6-ról jelentik, a „Habsburg“ pánczélos fregát, s a „Kerka“ ágyu-naszád Salonich-ba indultak el.

Konstantinápolyból írják május 12-ről. Az orosz hadierő a Feketetengeren a krimi háboru előtti állományra emeltetik. Nikolajeffben monitorokat építenek.

Mint Konstantinápolyból 12-ről jelentik, az új francia követ Vogue, oda megérkezett. A sultán az eddigi francia ügyviselő Ducrot Aubert-nek a Medzsidié-rend nagytisztí jelvénvét adományozá.

AMERIKAI ÜGYEK.

Mint Washing-ból 11-ről távirják, az Anglia és Amerika közt kötött szerződés elhatározza, hogy 5 választott bíró neveztessek ki Victoria királynő, Grant elnök, Brazília, Schweiz és Olaszország által. A választott-bírák székhelye Genf-ben lesz. A szerződés 10 évre kötötött, 2 évi fölmondással.

Legujabb.

Debreczen, május 14. Könyves Tóth-Mihály nagy többséggel megválasztott a debreczeni lelkészségre.

Bécs, május 14. A huszonnyolcz pöspök részéről a császárhoz intézett és a mai reggeli lapokban megjelent feliratot illetőleg már Beust gr. elutazása előtt azon megállapodás történt, hogy a kabinet eddigi politikai irányát eme felvetett kérdés legkevésbbé sem fogja megváltoztatni.

Páris, május 14. A kommune Delescluse Floquet és Vermorel tagokat, később ismét a jóléti bizottságot bizta meg a Thiers proclamatiójára adandó válasz szövegezésével.

Páris, máj. 14. Schoelcher és Floquet polgárok a commune elfogatta. — Egy külön bizottság küldetett ki Napoleon hg. ingóságainak összeírására.

Páris, május 14. A St.-Lourent egyház kriptájában 16 női csontváz találtatott; egynek koponyáját még dús szőke haj földi, míg szájában arany betétti mesterséges fogak vannak.

London, május 14. Napoleon Lee londoni (Lambeth) lelkész s több egyháziak üdvözlő soraira így felelt: „Ha a hazám szerencsétlensége által okozott fájdalom enyhülhetnének, az élénk rokonszenv, melyet Angliában érkezve találtam, reám nézve valódi vigasz lenne. Önöknek hoztam intézett sorai mélyen meghatottak. Fogadják érte uraim, köszönetemet!“

V e g y e s.

(A magyarországi vízkárosultak számára) nyitott jótékonyasági bazár négy napon át 40.000 frtot jövedelmezett.

(A mazonák). Párisban a fölfegyverzett nők száma 15.000; a harc képtelen férfiak a torlaszok építésére és kijavítására használtatnak.

(A társalgó-egyletbe következő új tagok vétettek föl).

1. Gáspár József, kereskedő.
2. Dezső András, távirász.
3. Henter Gábor, 1. évi önkéntes.
4. Székely András, kőműves.
5. Antal Gábor, posta-hivatalnok.
6. Fuchs János, cs. k. őrnagy.
7. Szénási Samuel, csizmadiamester.
8. Járó János, könyvkötő.
9. Lázár András, kőműves.
10. Ludwig Lipót, harisnya kötőmester.
11. Borsa Ignác, magánzó.
12. Vadadi Ferencz, csizmadiamester.
13. Papp Ferencz, nádszékgyártó.
14. Péter Mihály, németvargamester.
15. Sós Ferencz, csizmadiamester.

(Szombatról vasárnapra az az 14-éről 15-ikére Rozsnyofelől a Sipoton keresztül 5 lovat szállítottak át Óláhországba, nyeregnélkül vezetők. Ezen lovak közül az egyik a mint a tűz világánál látszott sárga volt. Az Óláh vám hivatal részéről a tolvajok elfogatására a szükséges lépések megtétettk. Figyelmeztetjük a lehető károsokat hogy lovaikat Óláhország határain belül keressék.

(A pesti szabólegények) megunták a munkát és felmondottak. A képviselőház előtt a megjelentek „kenyeret és igazságot“ követelve. A jámborok nem tudnak többet szerezni naponként 3-4 forintnál, s ez nekik kevés. De kellene tenni őket alsóbb rendű néptanítóknak. Ott megtanulnák, hogy 2-300 forintból is megél az ember, ha épen akar.

Na de a pesti szabók, azok vitéz legények!

(Pék-strike). A szabók strik-je nem maradt magára; f. h. 12-én este felé az akác-utczában levő Buzalka féle teremben 2-300 péklegény gyülekezett össze s többi közt zajosan tiltakoztak az ellen, hogy csak a pékmesterek építsenek házakat. Miután a gyűlés nem volt előre bejelentve, a hatóság szétoszlásra hívta föl a legényeket, kik azonban csak drabantok érkezésekor engedtek. Az utszán aztán ismét összegyűltek s egy lámpagyújtogató szét-tört létrájával s rudjával törtek a drabantokra. Csakhamar a városi lovas hajduk is megérkeztek s megugrasztották a tömeget, egy-két mérgesebb péklegény azonban törös bottal kezdte szurkálni a lovasokat, egynek kezét is átszurták.

A néptömeg alig fél óra alatt 10-15.000-re szaporodott az utszákon, a sütők háza körül. A zavargásnak csakis akkor lett vége, midőn egy csapat gyalogság s egy dzsidas-osztály törtetett elő. Este 9 órakor minden rendben volt.

A kapitányság intézkedett a további zavarok meggátlására.

(A Medgyes Lajos) által b. Eötvös József minister emlékére Décsen febr. 6-án Belső-Szolnok-megye bizottmánya s a városi közönség által rendezett nemzeti gyászünnepélyen elmondott megható ima megjelent s 20 krért kapható.

A jövedelem népoktatási célokra fordítatik. A munka Kolozsvárt jelent meg.

Bécsi börze május 17-án. Brassói pénzáruk m. 17-án

Pénznemek.		Pénznemek.	
Arany	5. 90	Arany	5. 84
Napoleon'dor	9. 91	Napoleon'dor	9. 86
Ezüst	122. 50	Magyar 20 franc	9. 84
Magyar földtheim.	79. 80	Ezüst huszas	41. —
Erdélyi „	75. —	Tallér	2. 50
Banati „	77. 80	Török lira	11. 28

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

Haszonbérbe-adás.

A Tusnádi fürdőben

az országut mellett levő nagy **vendég-fogadó** és **kávéház**, ellátva sok lakszobával és istállóval f. év Junius elsőjétől kezdve **három** egymásután következő évre haszonbérbe adandó.

Közelebbi tudósítást nyerhetnek a t. cz. vállalkozók:

96 1—3
Jontsovics Demeter urnál a csergepiacson
149-ik szám alatt **Brassóban**.

Jelentés és figyelmeztetés az ásványvíz használó t. cz. közönséghez.

A borszéki savanyu víz tetemes kivitel, általános kedveltsége és gyógyereje által. Európában ugy szolván felyül mulatlan állván, különböző hamisításokra és utánzásokra adott alkalmat.

Ennek következtében minden felé különös képen „Erdélyben,“ a „Bánátban és Magyarországon,“ különféle ásványvizeket árulnak borszéki víz czim alatt. Mindenek előtt figyelmeztetnünk kell a közönséget, az úgy nevezett „Borhegyi“ vizre a mely „Udvarhelyszéken Baroth“ mellett egy „Bibarczfalva“ nevü községben levő forrásból merítettik, a mely ugyan már hosszabb idő óta esmertetik, de minden igyekezet daczára általános kivitelre és használatra nem juthatott.

„Ez annál természetesebb mivel ezen víznek gyógyereje eddig elé esmeretlen, és alkalmazást csak a másik országába tartozik,“ miután ezen víznek vegytani elemzése „maig még nem esmertetik.“

A haszonbérlek ezen víznek piacot szerzendők, arra az ügyes eszmére jöttek, hogy az eddigi „Bibarczfalva“ nevet „Borhegyre“ változtatták, és így a borszéki vízhez hasonló üvek és czinnkupakok használata, valamint hasonló csomagolás által, a tévedés a melynek már több gyanutlan vásárló áldozatává válhatott lehetségesé tétetett.

Hírszerént fordultak elő olyan esetek, hogy „borhegyi“ víz „borszéki“ gyári üvegekben árultatott, és a vásárló felszömlálására úgy világosítottatott fel, „hogy kupakokra vétségből Borszék helyett Borhegy nyomatott.

Továbbá a bibarczfalvi most ugynevezett borhegyi forrás haszonbérleknek azon nyilvános hirdetésekben közzé tett állítását, hogy az ők vizek ugyan annyí szénsavany és más gyógy erejü alkotrészekkel bir mint a borszéki víz, mind addig mig annak hivatalos vegytani elemzése meg nem történt merész hazugságnak nyilvánítjuk.

Az izben a borszéki víz előnyére nyilvánul

külömbőség fölül a használó inye a legbiztosabb itéletett hozandja.

Doctor Illanor Zsigmond kitünő tanár 1868 ban kiadott füzetében, a borszéki borviz „az emésztő szervek mergzavartatásában, savany képződésben, időnkénti gyomorsikulásban, máj és lép dagadásban és búskomorságban, elnyálkásodásban, dugulásban és aranyérbben, időnkénti holyag nyálkásodásban, főveny és köképződésnél felyül mulja a híres „**Plebani vizet**“ Idég bajokban és emelt ingerlékenységben, a borszéki borviz elemert kitünőséggel bir.

Hogy ezen víz egészségesekeknek mint präservativa az említett betegségek ellen és azon betegeknek, a kik bort élvezhetnek mint jóltevő vegyték leg jobban ajánlható. magától értetődik. —

A Doctor Folbert által 1862-ben tett elemzés szerint a borszéki víz 25.640 rész szabad szénsavanyt tartalmaz.

A borszéki víznek jövőben törtéendő meghamisítását meggátolandók, itten hozzuk az üvegeknek és csomagolásnak tökéletes leírását.

S. R.

Az üvegek feneke következő jegyet hord D. S. 1 a 24.

A dugaszok belső vége S. D. bélyeggel van ellátva. —

A kupakokon következő körirat olvasható: Nicolae T. Ciureu & Comp. Borszék.

A ládák Borszék felirattal és egy üveg rajzával vannak ellátva.

A borszéki ásványvíz raktár van Borszéken és Brassóban.

A t. cz. megrendelők telyes tisztelettel felszömlittatnak megrendeléseiket Nicolaus Th. Ciureuhoz Brassóban vagy Borszéken intézni, a melyek pontosan és telyes meglegedésre telyesítetteti fognak.

A borszéki ásványvízforrások haszonbérlei.

97 1—3

ORGONÁK!!!

A nagyérdemü egyház előljároságoknak figyelmébe ajánlja alólirt, hogy új orgonák a jelen korszak szerént különféle dispositiókkal bár minő nagyságnak készítését elvállalja. (79 5—0)

Kitünő változatok ára 50 frtt. föl 300 frtig. Továbbá minden régi orgonák javítására és módosítására ajánlkozik oltsó árban, több évi jót állás mellett.

Brassó, Bolgárszeg 1436 szám.

NAGY J.,

orgona- és zongoraművész.

Magyar-román szótár, írta Baritiu György,

brassai polgár, az erdélyi román irodalmi társulatnak tagja és titoknok a s. a. t. Brassó 1869. Römer & Kamner nyomdájában. 41 iv nagy nyolczad rét. Ára keményen kötve 3 frt. 70 kr., füzve 3 frt. 90 kr. o. é. Megszerezhetn a hazai könyv-árusok utján, valamint Römer & Kamner nyomdászoknál is itt helyben. 91 2—2

Magyar-román és román-magyar nyelvtan kapathó Stein János könyvvarusnál Kolozsvárt.

Sz. 2357. 1871.

95 1—3

Árlejtési hirdetmény.

Alólirt kiküldött biztos által közhírré tétetik miszerint ügyvéd Mayer József ur által képviselt Christine Maxman, Aeschl Elisabetha ellen 18 császár kir. arany löke és járulékaíért végrehajtásos ügyében, a brassói városi és vidéki tanácsnak mint törvényszéknek az 1871. év April 15-én 2357. szám alatt kelt válaszában az utóbbinak már végrehajtásilag zálagolt és becsült a bolgárszegben rámutzában 1177 sz. telekkönyvi sz. a fekvő 860 o. é. forintra becsült lakházának árverezése megengedtetett.

A fennevezett fekvőségnek árverezése az 1871. év junius hó 3-án és julius 1-én a következő feltételek alatt fog elővetetni.

1) Az árverezendő telek a törvényszéki becsülés utján meghatározott 860 o. é. frt. becsárban fog kikiáltatni. —

2) Az árverezni szándékozók kötelesek lesznek az árverezendő birtok becsára után járandó 10 % bánatpénzt előre a kiküldött biztos kezéhez letenni. —

3) A megvásárolt birtok árának két versen, még pedig felének a leverés napjától számítandó 14. az ezután következő 14. napok alatt pedig a másik felének is, a p. p.-r. 459. §-a következesei mellett, a törvényszékhez, a mennyiben a betáblázott terheknek átvétele nem történne meg, mulhatlanul ki kell fizetödni.

4) A vásárló a megvásárlás napjától kezdve a megvásárolt telek birtokába és használatába lép, ő hordoz minden avval kapcsolatos terheket, valamint esetleges károkat is.

5) A telekkönyvileg nevére való átírási engedélyt csakis az árverezési feltételek teljesítése után nyeri meg.

Egyszersmind felszömlittatnak mindazon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék helyén, vagy ennek közelében laknak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltelek végett Brassóban meghizottat rendeljenek, és azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben, a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Ugy felhivatnak azok is, a kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni, vagy más igényt, avagy elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnek, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, a kiküldött biztosnál nyujtsák be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

Brassó, 1871. Május 1-én.

Russu György,
törvényszéki kiküldött.

Három és t. e. Miklosvárszékék lötenyészési bizottsága részéről közhírré tétetik, miszerint a földmivélés, ipar és kereskedelemügyi min. k. min. szent- Györgyön a Szt. János napkor tartani szokott országos vásárt (sokadalmat) megelőző Kedd napon Junius 20-án külön lovásár és ezen alkalommal reggeli 8 órától kezdődve 16 és fogatverseny fogatartani. — 94 1—3

HIRDETMÉNY.

Személyes és írásbeli ajánlatokat elfogad. — 92 2—3
Molnar J., Prázsmár.

Négy gymm. osztályt
végzett ifju gyakorlatokul felvételnk igen kedvező feltételek mellett egy brassóhoz közel — vidéki gyógyszertárba. A német és szász nyelv értése megkívánatik.

Négy gymm. osztályt

Vásárolni szándékozók bővebb felvilágosítást nyernek
Copony és társai
99 1—3
fatahátra irodájában Brassó széles utca 540.

2800 szemerke fenyőtönk

A gelencezei erdőben különböző nagyságu különbözőn épület fának való állva vagy levágva, kissébb és nagyobb mennyiségben, valamint ágfá és híz kapható.